

Hørings svar for Grundtvigsk Forum

Grundtvigsk Forum har afgivet høringssvar til Betænkning 1503 om uddannelse og efteruddannelse af præster. Vi bringer her høringssvaret

Til Kirkeministeriet

Grundtvigsk Forum vil gerne knytte følgende kommentarer til betænkningen "Uddannelse og efteruddannelse af præster", Kirkeministeriet – December 2008.

Overordnede betragtninger.

Betænkningen rummer mange gode og positive elementer, der med stor sandsynlighed vil intensivere og forbedre udbyttet af de kirkelige uddannelser på pastoralseminarierne og efteruddannelsen – den obligatoriske såvel som den frivillige.

Vi ser meget positivt på den bærende vision i betænkningen, sammenfattet i udtrykket "det samarbejdende teologiske fællesskab". Denne vision falder helt i tråd med det forslag til "En samarbejdende folkekirke", som Grundtvigsk Forum fremsatte i maj 2007, hvor en omlægning af den kirkelige økonomi i forbindelse med indførelse af menighedsrådsvalgte stiftsråd baner vej for, at de tre niveauer i folkekirken: sogn, provsti og stift indgår i et tæt samarbejde om løsningen og finansieringen af de folkekirkelige opgaver i stiftet, herunder også uddannelse og efteruddannelse af præster. Vi vil meget stærkt opfordre til, at forslaget fra Grundtvigsk Forum inddrages i det videre arbejde, så der arbejdes hen imod en sammenhængende helhedsløsning af folkekirkens økonomi og ledelses- og strukturforhold.

Teologistudiet

Teologuddannelsen er én af de måder, hvorpå staten understøtter den evangelisk-lutherske kirke i Danmark. En kirkeministeriel betænkning om uddannelse og efteruddannelse af præster burde vel derfor også udfordre de teologiske fakulteter til at tage deres del af ansvaret for, at det teologiske studium tilrettelægges sådan,

at det også forbereder til at varetage en præstestilling i folkekirken. Der gør betænkningen desværre ikke.

Den skitserer derimod nogle prisværdige initiativer fra kirkens side, som vi kun kan støtte: et kontaktforum (et frit samtalerum uden formelle kompetencer), et Pastoralteologisk Institut og en Teologisk studie- og forskningsfond. Der udestår dog en lang række overvejelser om, hvordan et Pastoralteologisk Institut skal indplaceres i det samlede kirkelige uddannelsesbillede, samt om, hvilke økonomiske og personalemæssige ressourcer, det skal tilføres.

Pastoralseminariet

Nyordningen af pastoralseminarierne, der er båret af tanker om større eget ansvar og udbytte for de studerende i forbindelse med længerevarende praktikperioder, er helt bestemt et skridt i den rigtige retning. Vi støtter dermed også forslaget om, at praktikanten under udvidede praktikperioder reelt kan fungere som præst på sin vejleders eller teampræsters ordination. Anbefalingerne vedrørende praktikpladsernes antal og placering virker gennemtænkte, der må dog indregnes et hensyn til praktikanternes bolig- og familieforhold. Afgørende er det imidlertid også at fastholde, at en øget praktik ikke på nogen måde betyder, at perioderne på pastoralseminarierne med faglig fordybelse og refleksion ikke reduceres i omfang.

To forbehold ønsker vi at gøre gældende:

- Vi finder det ikke hensigtsmæssigt – endsige indlysende – at provsteembedet belastes af den lange række af ledelses- og tilsynsopgaver, der er skitseret. Vi finder det naturligt, at disse opgaver varetages i et samarbejde mellem praktikpræster, en uddannelsesvejleder i stiftet og pastoralseminarierne – og i sidste ende det biskoppelige tilsyn.
- Vi vender os endvidere imod, at der indføres en "bedømmelses- og egnethedsvurdering" udformet af provst og pastoralseminarium i fællesskab. Det forekommer derimod passende, at praktikanten mod-

tager en attest for deltagelse i de tre moduler, indeholdende en redegørelse for, hvad praktikken har indeholdt.

Den første tid som præst

Der er en hel del, der tyder på, at mange frustrationer og jobskifte blandt unge præster har at gøre med mangelfuld introduktion til embedet og dets opgaver. Dette afhjælpes ikke nødvendigvis af en længere praktik, da vanskelighederne ofte har at gøre med det konkrete embede og med det faktum, at man nu er “den rigtige præst”. Denne overgang er også et indsatsområde i betænkningen, idet der foreslås øget efteruddannelse de første år, så der bliver tale om to ugers internatkurser. Vi vil dog opfordre til en fornyet gennemtænkning af uddannelses- eller introduktionsforløb til embedet med inddragelse af erfarne præster, uddannelsesinstitutioner og evt. reduktion i arbejdsopgaverne i den første præstetid.

Den obligatoriske efteruddannelse

Den nuværende obligatoriske efteruddannelse for nyansatte præster er velfungerende og bør bevares med de ændringer og den øgede frihed i form af “klippekortordningen”, der er foreslået.

Den frivillige efteruddannelse

Den bærende vision om “det samarbejdende teologiske fællesskab” kommer i særlig grad til udfoldelse her. Vi anser det for en god og tiltrængt styrkelse af den kirkelige efteruddannelse, at den nu omsi-

der bindes ind i MUS-samtalen mellem provst og præst, og at TPC i konsekvens heraf også bindes ind i og ansføres til at afstemme sine uddannelsesstilbud med, hvad præsterne efterspørger.

Vi finder det vigtigt, at frivilligheden bevares. Tvang til efteruddannelse i åndelige anliggender hører ingen steder hjemme! Når MUS-samtalen ad åre begynder at virke efter hensigten, er der næppe tvivl om, at præster vil udnytte de efteruddannelsesmuligheder, de har til rådighed både på TPC, i stiftsbaseret efteruddannelse såsom supervision og andetsteds.

Vi finder det naturligt og afbalanceret, at mindst(!) halvdelen af præsters efteruddannelse afvikles i kurser på TPC, og at den anden halvdel kan anvendes på anden vis.

Provsten bliver det naturlige omdrejningspunkt for den samlede indsats for præsters efteruddannelse i et provsti. Provsten sidder med nøglen – også den økonomiske – til at iværksætte aftalte kompetenceudviklingsforløb.

Vi vil advare imod, at det hele indrettes for stift og bureaukratisk, som der kan spores tendenser til

To bemærkninger i den forbindelse:

- Vi vil advare imod, at det hele indrettes for stift og bureaukratisk, som der kan spores tendenser til ikke mindst ved gennemlæsning af afsnit 4.4.3 i betænkningen.
- En stor del af provsterne er erfaringsmæssigt ikke klædt ordentligt på til at varetage det centrale element her, nemlig MUS-samtalen. Skal ordningen lykkes, kræver det på dette punkt en betydelig efteruddannelse i forhold til provsterne.

Med venlig hilsen

Helge Baden Nielsen,

næstformand for Grundtvigsk Forum og formand for Grundtvigsk Forums kirkepolitiske udvalg.